

др Владимир Водинелић,

професор Правног факултета у Крагујевцу, у пензији

ДА ЛИ ЈЕ КРИМИНАЛИСТИКА КРИМИНОЛОШКА НАУКА

Тзв. аустријска концепција криминологије (*Gross, Seelig, Grassberg, Mergen*) убраја криминалистику међу криминолошке науке, као криминолошку допунску дисциплину. Писац доказује да ова школа мишљења замењује интердисциплинарну повезаност кривичних наука са њиховим научним системом. После терминолошке анализе израза "криминалистички", Водинелић образлаже тезу да је криминалистика додуше блиска криминологији, али самостална наука у породици кривичних дисциплина. Он разликује општи (заједнички) објект кривичних наука од предмета сваке поједине научне дисциплине. Криминалистика се разликује од осталих кривичних наука по томе што има специфичан предмет, своје методе, теорије и самосталан садржај. Водинелићева дефиниција криминалистике одражава огроман теоретски развој криминалистике у свету, који се одвија од седамдесетих година. На почетку сваке науке преовладава прагматичка концепција при њеном дефинисању, али је данас могуће развијати информационо-гносеолошко схватање, које јасно разграничава сродне науке, криминологију и криминалистику.

Кључне речи: *Кривичне науке. - Криминологија. - Криминалистика. - Информационо-гносеолошка дефиниција криминалистике.*

С академиком проф. др Миланом Милутиновићем ме од педесетих година веже трајно и стамено пријатељство, које је било и остало чисто и непомућено. Непосредно сам пратио његов педагошки и научни успон. Сведок сам његовог израстања у светски значајног и признатог криминолога. Већ дуго времена Милутиновића преводе и стално цитирају подједнако на Западу и Истоку.

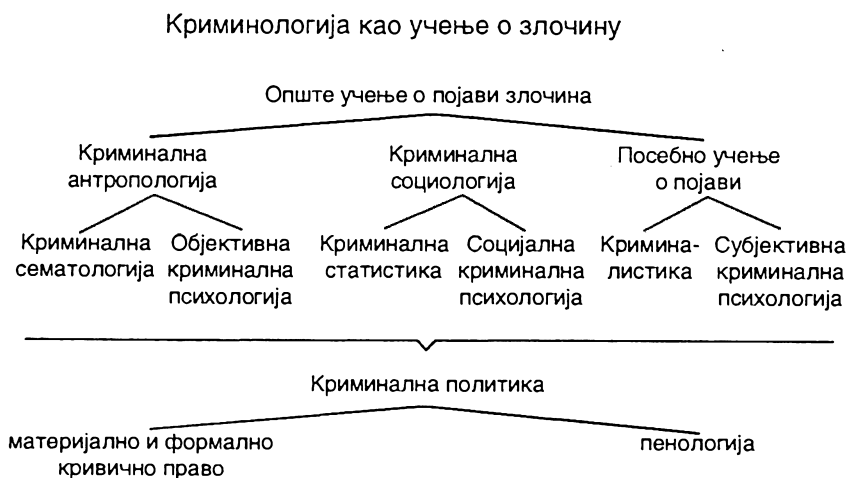
Све док сам живео у Београду уживао сам привилегију да читам његове радове како су настајали још у рукопису. Наука је његов интелектуални кисик. Неуморан, пасиониран стваралац, сваку је реченицу упорно самокритички преиспитивао и цизелирао. Не морам затворити очи да бих сасвим јасно, као на длану, поново дочарао редован призор: Милутиновић, као руководилац на Вишој школи и Криминолошком институту, стално прима сараднике. Али, још се нису иза њих затворила врата кабинета, он је опет удубљен у свој текст. Ретко сам видео толику способност тренутачног дубоког усредсређивања пажње на

нови објект. На томе смо му сви завидели. За Милутиновића уистину важи афоризам Ж. Фабра: "Никада не постижеш толику срећу као у оним сатима када Ти рад не оставља слободном ни минута!"

У протеклим деценијама често смо и живо дискутовали. Размишљајући о избору теме свог скромног прилога општем омажу у част проф. Милутиновића сетих се да смо давно једном приликом расправљали о аустријској концепцији криминологије.

I GROSSOVA KONCEPCIJA KRIMINOLOGIJE

Аустријску концепцију криминологије створио је Hans Gross (1) (1847-1914), родоначелник криминалистичке науке (у предговору четвртог издању свог фундаменталног уџбеника). Њу предочава табела:

Гросова концепција је нашла свој израз и у називима књига и часописа. Нпр. чувени часопис, чији је он оснивач и данас носи наслов *Archiv für Kriminologie*, иако све време у њему углавном излазе прилози са подручја криминалистике и криминалистичке медицине. Није тако само на немачком говорном подручју (2).

(1) Hans Gross, *Handbuch für Untersuchungsrichter als System der Kriminalistik*, München, 1908. (пето издање). Дело је доживело десет издања. Шест за ауторова живота. Седмо је прерадио др Е. Höppler, осмо осавременио др Е. Seelig, а десето др F. Geerds 1977. Стално је превођено на многе језике. Gross је прво (у трећем издању) у појам "криминалистике" био укључио све кривично-правне дисциплине и њихове помоћне науке, дакле, криминалистику надредио криминологији, док је већ у четвртом издању поступио обратно. F. v. Liszt је, насупрот обе науке ставио у исти ранг (J. Goldschmidt, *Franz v. Liszt, Archiv für Kriminologie*, 2(1921)).

(2) Нпр. 1973. године излази Morland-ова књига: *An Outline of Scientific Criminology*, која уопште није оно што сугерише наслов.

У нашој земљи не само неупућени грађани него и универзитетски професори мешају те појмове и науке.

Grossovo учење о систему криминологије прихвата низ писаца, а неки и данас (3), не само у Аустрији и Немачкој него и у неким другим европским земљама. Ernst Seelig (4) наглашава да криминологију сачињавају два главна сегмента: учење о реалним појавама извршења злочина и учење и о реалним појавама сузбијања злочина. Због додељеног простора нисам, на жалост, у могућности да прикажем његове две модификације Grossovog система. То исто важи и за модификацију, коју је компоновао R. Grassberger (5).

A. Mergen (6) наглашава да је тенденција издвајања криминалистике из криминологије неутемељена и штетна по науку и праксу. Криминологија, према њему, није могућа без криминалистике, а криминалистика би издвојена, тобоже, изгубила свој "опипљиви објект". Mergen, као и остале присталице Grossove концепције криминологије, праве пресудну методолошку погрешку, мешајући мултидисциплинарну повезаност кривичних наука са њиховим научним системом. Они наопако заснивају наводну припадност једне науке другој на непобитној чињеници да без криминалистике није могуће успешно решавати низ криминолошких проблема и обратно.

A. Mergen се жали да "неки писци стављају криминалистику изван криминологије, други је сматрају главном криминолошком науком, свуда царују нејасноће". Место криминалистике је, по њему, унутар клиничке (на тај начин практичне или примењене) криминологије у сфери дијагностике. Криминалистика је помоћна дисциплина дијагностици, јер коректна примена криминалистичких метода и техника омогућује постављање дијагнозе.

Said Evis сматра да криминалистика укључује у себи етиологију криминалитета, пенологију и криминалистику (област откривања криминалаца). Такво схватање криминологије је "научно оправдано", јер "ако хоћемо да схватимо појаву злочина као повреду права, морамо изучити криминални акт, учиниоца и жртву. Дужни смо истражити криминални чин, тип тог чина, време извршења, лице места и начин његовог извршења" (фуснота 3).

(3) E. Wulfenn, *Kriminalpsychologie*, Берлин, 1925, п. 11; Max Hagemann, *Kriminalistische Monatshefte*, 6/1931, п. 134; Arnold Lichem, *Die Kriminalpolizei*, Грац, 1935, п. 550; M. Julier, *Ein weiterer Beitrag zur Kriminalwissenschaftlichen Terminologie und Systematik, Kriminalistische Monatshefte*, 8/1935, п. 180-181; E. Seelig, у *Handwörterbuch der Kriminologie*, Bd II, Берлин, 1935, п. 73; (*Lehrbuch der Kriminologie*, Грац, 1951, п. 11; Seelig-Bellavic, *Lehrbuch der Kriminologie*, Darmstadt, 1963, п. 863); R. Grassberger, *Q'u est-ce que la criminologie? RCPT*, 1949, п. 3/9; R. Kuenecke, *Kriminalistik*, 1953, п. 4; F. Kleinschmidt, *Lehrbuch für den praktischen Kriminaldienst*, Lübeck, 1953, п. 14; P. F. Ceccaldi, *La Criminologie*, Paris, 1962, п. 71, Zirpins-Terstegen, *Wirtschaftskriminalität, Erscheinungen und ihre Bekämpfung*, Lübeck, 1963; Suad Evis, "Некоторые проблемы криминологии", Вопросы предупреждения преступности, вип. 3, М, 1966, п. 147. Niggemeyer, H. Gallus, H. J. Hoeveller, *Kriminologie*, Wiesbaden, 1967, п. 9; A. Mergen, *Der Platz der Kriminalistik in der Kriminologie*, *Kriminalistik*, 10/1973, п. 9; *Die Kriminologie*, München, 1978, п. 329, 346, 349, 351-356; Hans Joachim Schneider, *Kriminologie*, Berlin-New York, 1977, п. 19; K. Peters, *Strafprozess*, Heidelberg, 1985, п. 54. (компромисан став) итд,

(4) Види фусноту 3.

(5) Види фусноту 3.

(6) Види фусноту 3.

Није у мојој компетенцији да се упуштам у разматрање дефиниција и систематике *криминолошке науке* (7).

II КРИМИНАЛИСТИКА НИЈЕ КРИМИНОЛОШКА НАУКА

Прво сам принуђен на терминолошку расправу о изразу "криминалистички", који се у нас одомаћио посвуда, те се чак говори о криминалистичком филму и роману! 1946. године је у нашој земљи дотада уобичајени израз "криминална полиција" замењен изразом "криминалистичка служба". (Реч "криминалистички" је изумео у том смислу неко у ССУП-у, јер смо се и тиме хтели разликовати од Запада, верујући да стварамо из темеља нови свет). У Вујаклијином "Лексикону страних речи и израза" "кримен" се прецизира као "злочин, кажњиво дело", "криминалан" се одређује као "који се односи на казнено право или казнени" "поступак", "кривични казнени, *злочиначки, зликовачки*", а "криминалистика као наука о реалијама кривичног права". У првој Југославији су сви говорили и писали "криминална техника", "криминална тактика", "криминална антропологија". Како се може нпр. "криминална политика" претворити у "криминалистичку политику"? 1946. године нико у другој Југославији није ни помишљао на криминалистичку науку, из простог разлога што она код нас није *још* ни постојала. (Знало се само за "криминалну технику", коју су после I светског рата у Србију увели својим доласком руске криминалистике, Трегубов и пионир светске криминалистике Reiss).

Невоља је у томе што се придев "криминалистички" може и сме изводити само из именице "криминалистика", која означава само и искључиво сасвим одређену науку и не сме имати неко друго значење. Израз "криминална полиција" јасно и недвоумно значи службу која открива криминал, а не "полицију која примењује криминалистичку науку". Израз "криминалистички органи" наводи и заводи на назадну и штетну мисао да су једино и само органи унутрашњих послова позвани и надлежни да примењују криминалистичке алгоритме (моделе) поступања, да је криминалистика тобоже некаква полицијска дисциплина, која нема значаја за рад органа кривичног поступка. Опште је познато колико је тај чудовишни и антинаучни стереотип дубоко усађен у свести форензичких практичара. Он судбонотно продубљује општу кризу утврђивања чињеничног стања. Уз то је и наша полиција врло далеко од познавања и примене алгоритама (модела) поступања, која је усавршила и пронашла модерна криминалистичка наука. Дакле, није у питању терминолошко цепидлачење доконог професора.

Криминалистика је млада наука, која припада *систему криминалних (= кривичних) наука* (правних и неправних). Додуше, она је блиска криминологији, сестринска, али самостална научна дисциплина у великој породици кривичних наука. Она *не може бити допунска криминолошка научна дисциплина.*

(7) О томе види М. Милутиновић *Криминологија са основама криминалне политике и психологије*, Београд, 1976, стр. 3-34; Ђ. Игњатовић, *Криминологија*, Београд, 1992, стр. 10-41; многи кривичари, међу њима и криминолози, упуштају се и у разматрања о криминалистичкој науци, при чему нужно западају у озбиљне грешке. О томе би се могао написати занимљив чланак.

Потребно је инсистирати на доследном разликовању "објекта" науке од "објекта" праксе. Научна класификација се може по природи ствари односити само на појмове, а не на ствари, те је недопустиво замењивање и идентификовање предмета науке и предмета праксе (8). Откривањем, истраживањем и утврђивањем кривичних дела баве се дакако практичари, а не наука.

Наука је, зна се, систем знања о закономерностима и основним својствима одређене предметне области. Сцијентологија тврди да је садржај и главни циљ сваке науке да открије и изучи оне закономерности, које владају одређеним системом појава. То значи да ниједна права наука не представља само акумулирање чињеница. Она се не сме задовољити тиме да игра улогу неке врсте "складишта" искуственог материјала, јер је њен главни задатак да се не бави једино феноменом него управо да открива и испитује специфичне закономерности, које владају одређеним кругом појава.

При разматрању односа између криминологије и криминалистике од пресудне је методолошке важности да исцрпно применимо критерије, који су нужни за разграничење обе научне дисциплине. То су предмет, циљеви, истраживачке методе и однос према сродним наукама.

1956. године израдио сам *прагматичку* дефиницију криминалистике (9) коју су, мање или више спретно, парафразирали каснији писци уџбеничке литературе. Када сам се касније све више бавио теоретским проблемима криминалистике и доказне теорије утврдио сам да у светској литератури влада права појмовно-терминолошка збрка (10). Истражујући узроке тог каоса, дошао сам до сазнања да је за то криво *неразликовање општег од посебног објекта (предмета) сваке поједине науке* (11). Спознао сам да све кривичне науке имају заједнички општи објект истраживања - закономерности, које владају злочинем, злочинцем и жртвом - али је, уза све то, предмет истраживања сваке од њих *специфичан*, само њој својствен. Општи тај објект (злочин, злочинац и жртва) супротстављен је спознајућем субјекту у *његовој предметно-прагматичној делатности и теоретском раду само неком одређеном страном и односима*. Као предмет сваке науке јавља се одређена целина, која је издвојена из општег објекта апстраховањем. Појам предмета науке је, према томе, по свом садржају ужи од појма њеног општег објекта, означеног изразом "криминалитет". Научно знање о општем објекту јесте сума знања о предметима спознаје. Општи објект кривичних наука је "криминалитет", чије закономерности изучавају све кривичне науке (правне и неправне). Један исти општи

(8) У светској и југословенској литератури је та методолошка грешка честа. Примерице, др В. Кривокапић пише: "Криминалистика је наука, која се уз помоћ практичних метода и средстава бави спречавањем и сузбијањем криминалитета ("Криминалистичка тактика", Београд, 1989, стр. 71). Према др Андрији Макри "криминалистика се бави истраживањем и утврђивањем кривичних дела", "Приручник", 3/1988, стр. 243).

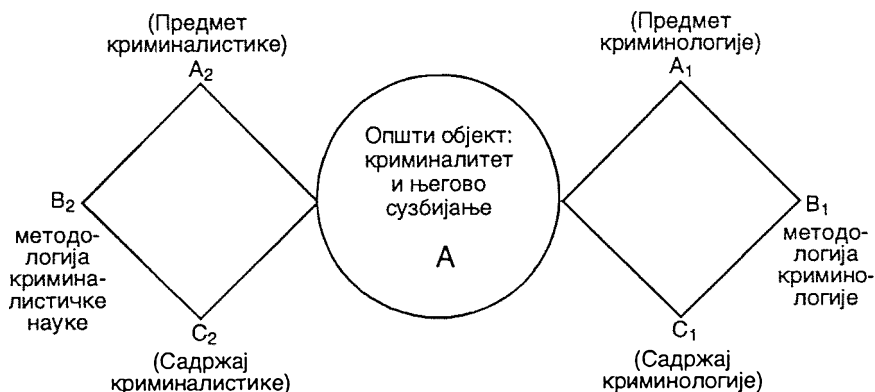
(9) "Криминалистичка тактика", Београд, 1956, стр. 3.

(10) О томе исцрпно у В. Водинелић, *Криминалистика - откривање и доказивање*, I том (стр. 1-574), II том (575-1186), издање Универзитета "Кирил и Методије" у Скопљу, 1985, уџбеник за последипломске криминалистичке студије.

(11) Исто.

објект (откривени и неоткривени криминалитет као друштвену и индивидуалну појаву) проучавају све кривичне науке (појам шири од појма "кривично-правне", али и од појма "криминолошке" јер их све обухвата). Свака од кривичних дисциплина има ранг самосталне науке, јер има свој предмет, поред заједничких метода и своје специјалне; свој посебан садржај; поред општег, заједничког циља и своје посебне; као и своје теорије.

Узмимо као пример човека. Он је биолошки организам, али и социјална појава, која подлеже и друштвеним закономерностима. Човек је свакако једна реална појава, али је он, са гносеолошког становишта, "разбијен" на многе аспекте. Свака поједина његова страна, однос је специфичан објект (предмет посебно науке). И тако човека изучавају разне науке: медицина, антропологија, социологија, психологија итд.

Кривично дело није само правни феномен. Ното *juridicus* постоји само у апстракцији. Злочин и злочинац имају свој животни лик, појавност. По мом мишљењу, у складу са резултатима мојих истраживања, предмет криминалистике (као хеуристичке науке, која се на специфичан начин бави закономерностима откривања зрима и криминалца) не чине непосредно кривична дела и њихови учиниоци него управо *кривични догађаји* (12) под углом њиховог откривања и испитивања да ли се у њима, као језгро у ораховој љусци, не крије кривично дело, а са циљем да се пракси пруже најоптималнији алгоритми (модел) предузимања криминалистичке контроле, криминалистичке обраде, вршења истражних и расправних радњи, *Информационо-гносеолошку струк-*

(12) Кривични догађај дефинишем као ону штетну последицу, која наговештава да би могла бити проузрокована умишљајно или нехатно од стране познатог или непознатог проузроковача, кога треба разоткрити. Искрпно у мојој студији *Што је откривање, а шта разјашњавање кривичног дјела и разоткривање учиниоца?*, Загреб, 1990, стр. 17-76.

туру откривачке и доказне делатности као и *криминалистичке превенције*, можемо изнаћи само тако да из целокупне делатности ОУП и правосуђа, издвојимо (апстрахујемо) онај аспект, *који је могуће истражити само криминалистичким методама*. Криминалистичка наука не сме случајно и произвољно одредити свој предмет истраживања. Стога сам као њен посебан објект узео *кривични догађај* (као *могуће кривично дело*), тачније информационо-гносеолошке закономерности које владају процесом откривања дела и разјашњења девет златних питања криминалистике. По природи функције те науке, *њен* предмет може бити управо *сам кривични догађај* као носилац оперативних и доказних информација. Предмет криминалистике чине четири следећа елемента. Да би била призната самосталном науком, она мора проучавати оне закономерности, које владају предметом њеног истраживања. Уистину, свако мора признати да *једино она* истражује и проучава закономерности настанка (у кривичним догађајима) оперативних и доказних информација о њима као могућим кривичним делима. Спознавање тих закономерности представља основу за израду научно-техничких средстава и тактичких начина и метода откривања, прикупљања, фиксирања, испитивања, оцене и употребе оперативне и доказне информације о делу, учиниоцу и жртви. То је други елеменат предмета криминалистике. Да би усавршила постојеће и изнашла нове методе, начине и научно-техничка средства откривања и доказивања постојања кривичних дела у кривичном догађају и разоткривању учинилаца, криминалистичка наука мора проучавати не само кривичне догађаје него и оперативну праксу кривичног поступка, али *увек са информационо-гносеолошког гледишта*. То је трећи елеменат предмета криминалистичке науке. Четврти елеменат чини проналажење средстава и модела превенције кривичних дела *методама које ствара криминалистичка наука*. Криминалистика истражује закономерности, које владају оперативним и доказним информацијама настанака кривичних догађаја (као масовне појаве), њиховим прикривањем, откривањем тих информација путем оперативне контроле, обраде, током истраге и главног претреса (дакле, бави се њиховом садржајном гносеолошком страном), а ради разраде и препоруке најоптималнијих алгоритама (модела) технике, тактике и методике откривања, доказивања и разјашњавања кривично-правно релевантних чињеница (13). *Ниједна друга наука се не бави тим предметом*. У структури теоретске функције криминалистичке науке ваља сагледати три сливене подфункције: 1) *гносеолошку* (открива наведене закономерности), 2) *конструктивну* (ствара нове моделе (алгоритме) откривачке и доказне делатности, усавршава и усавремењује постојеће) и 3) *комуникативну* (усмерену на прикупљање, чување, ширење и пренос криминалистичког знања нпр. публикацијом и педагошким радом).

Криминалистика, надаље, ако је самостална наука, мора поред заједничких метода истраживања, располагати и властитим, само њој својственим методама и теоријама. Специјалне методе управо карак-

(13) Види девет златних питања криминалистике у В. Водинелић, *Криминалистика*, шесто издање, Београд, 1987, стр. 30-37.

теришу сваку посебну научну област, јер је и предмет истраживања специфичан (14). Криминологија нема исти посебни циљ, специјални предмет, специјалне методе са криминалистиком. И теорије су им различите. И садржај.

Међу специјале методе смемо убрајати само оне, које је израдила само криминалистичка наука са специјалним циљем да се примене у пракси. Примерице, папилоскопски метод је само криминалистички. То исто важи и за метод говорног портрета, графоскопски метод, све врсте трасолошких метода, одоролошки метод, хејлоскопски метод, индицијални метод откривања, метод елиминисања, тактика и техника фиксирања микро-трагова итд, тактичке методе и начине вођења разговора са грађанима (у смилу чл. 151 ЗКП), са слушавања лажних сведока, испита окривљених, итд. Ту спадају и методе организације, планирања, примене комплексних тактичких начина, стварања и проверавања верзија итд. Криминалистичка наука је до данас изградила, у складу са својим предметом истраживања, двадесет *својих теорија*, које не припадају ни једној другој кривичној науци.

На овом месту могу само пружити неколико илустрација за правилност тезе да криминологија и криминалистика имају своје самосталне, различите предмете научног истраживања. Свакоме је јасно да криминалистичка наука не изучава структуру и динамику криминалитета, услове и узроке његовог настанка и развоја, његово стање. Неко ће рећи: али, криминологија и криминалистика се баве разрадом превенције криминалитета. На то је лако одговорити да криминалистичка наука, на основу властитих истраживања, израђује своје моделе (алгоритме), што ће рећи, само оних и онаквих превентивних мера, које припадају криминалистичкој техници, тактици и методици (15). Она ствара нпр. специјалне начине и техничка средства за спречавање крађа, фалсификата новца и исправа, проучавајући начине извршења тих дела. Криминалистичку превенцију чини систем оперативно-тактичких и оперативно-техничких мера, које отежавају и пресецају извршење конкретних кривичних дела и прекидају криминалну делатност конкретних учинилаца. Криминологија разрађује систем специјалне превенције уобличавањем фактора, који су усмерени на отклањање услова, који погодују вршењу кривичних дела.

Словеначки криминолози (16) су од Водинелића посудили девет златних питања криминалистике, схваћајући да она у криминологији морају имати битно другачију функцију. Нпр. питање: "Зашто?" у криминологији иницира истраживање закономерности, да тако кажем, општих узрока криминалног понашања и њихове превенције, док полицајац-практичар њиме добија алгоритам за примену метода елиминисања особа, које по мотиву не долазе у обзир као могући учиниоци и за сужавање круга сумњивих. Криминологију занимају ток и садржај мотивисаних психичких процеса некако генерално, док се криминалистика бави криминалним мотивима како би израдила алгоритме

(14) Предмет истраживања у великој мери саодређује и модификације метода.

(15) Нпр. В. Водинелић, *Клопке (замке) у криминалистици*, Безбедност и друштвена самозаштита, 7-8/1990, стр. 53-67, 9/1990, стр. 17-33.

(16) Водопивец - Кобал - Бавцон - Скалар, *Криминологија*, I дио, Загреб, 1966, стр. 40.

(моделе) за откривање дела и учинилаца (чиме се не бави ниједна друга наука) (17).

Виктимологија, део криминологије, бави се, као што је познато, личношћу жртве и њеном улогом у криминогенези (виктимогенезом). Личност жртве је и за криминалистику од прворазредне важности, али у светлу откривања дела и учиниоца (18).

1985. године сам превазишао ранију прагматичку дефиницију криминалистике и изградио нову (19), која у себи сажима данашњи прогрес те науке у свету. Временски размак између те две дефиниције (1956 - 1985) значи и победу концепције о криминалистици као самосталној науци са специфичним предметом и методама истраживања.

J. Kürzinger (20) је у праву: "Једно друго схватање... убраја и криминалистику у криминологију. Такво проширивање није се могло пробити у Немачкој. Ми смо скоро јединствени у одвајању криминалистике од криминологије, како у теорији тако и у пракси."

(Примљено 27. јануара 1993)

*Dr. Vladimir Vodinelić,
Former Retired Professor of the Faculty of Law in Kragujevac*

IS CRIMINALISTICS A CRIMINOLOGICAL SCIENCE?

Summary

While not entering into analysis of so-called Austrian conception of criminology, the author challenges its attitude according to which the science of criminalistics is a complimentary criminological discipline. He consistently distinguishes the general object of all criminal sciences from the particular subject-matter of individual criminal sciences. All of them have a common and general object of research (regular rules characteristic for crime, perpetrator and victim). By the nature of its function, criminalistics may have as its object only the criminal event, namely, informational-gnoseological regular rules characteristic for operational control, operational processing and criminal procedure. (The very criminal event is treated from the informational-gnoseological point of view). In order to develop the existing and to find new algorithms (models), the discovering of operational and other relevant material serving as evidence concerning the crime, the perpetrator and the victim, the science of criminalistics has to study operational and criminal-procedural practice, but only in its informational-gnosological aspect. No other science deals with that topic. Criminalistics has also, in addition to common, its special methods, its theories to be developed, its substance. In such a way it is clearly distinguishable in relation to all other criminal sciences.

Key words: *Criminal sciences. - Criminology. - Criminalistics. - Informational-gnoseological definition of criminalistics.*

(17) Видети и В. Водинелић, *Leonhardtova метода*, Југ. ревија за криминологију и кривично право, 2/1989, стр. 21-35; *Функција мотива кривичног дела у преткривичном и кривичном поступку*, "Југ. ревија за криминологију и кривично право", 2/1991, стр. 31-43.

(18) В. Водинелић, *Криминалистичка виктимологија - ново учење у криминалистичкој знаности*, Безбедност и друштвена самозаштита, 1,3/1990.

(19) "Криминалистика је наука, која изучава закономерности настанка, прикупљања, испитивања, оцене и кориштења оперативне и доказне информације, као и техника, тактике и методике спровођења информационих процеса", *op. cit.* под 10, том I, стр. 20.

(20) J. Kürzinger, *Kriminologie*, Stuttgart, München, Hannover, 1982, p. 11.

Vladimir Vodinelić,
professeur à la Faculté de droit de Belgrade

LE CRIMINALISTIQUE EST-ELLE UNE SCIENCE CRIMINOLOGIQUE

Résumé

Sans se lancer dans l'analyse du concept autrichien de la criminologie, Vodinelić nie la position de ce dernier selon lequel la science criminologique serait une discipline criminologique supplémentaire. Il distingue de manière conséquente l'objet général de toutes les sciences pénales de l'objet (objet particulier) de chacune des sciences pénales. Toutes les sciences pénales ont un objet commun, général, de recherche (les lois qui régissent le crime, le criminel et la victime). Selon Vodinelić, de par la nature de la fonction de la criminalistique, son objet peut être uniquement l'événement criminel, c'est-à-dire les lois informatives et gnoséologiques qui régissent le contrôle opérationnel, le traitement et la procédure pénale. (L'événement criminel lui-même est traité du point de vue informatif et gnoséologique). Afin de perfectionner les algorithmes (modèles) existants et d'en trouver d'autres pour la détection des informations opérationnelles et de preuve sur le crime, le criminel et la victime, la science criminalistique doit effectuer des recherches de la pratique opérationnelle et de procédure pénale, mais uniquement sous la forme informatique et gnoséologique. Aucune autre science ne traite cet objet. La criminalistique utilise, qui plus est, non seulement les méthodes communes mais aussi des méthodes spéciales, elle élabore ses théories et possède son contenu. C'est ainsi qu'elle se distingue clairement de toutes les autres sciences pénales.

Mots clé: *Les sciences pénales. - La criminologie. - La criminalistique. - La définition informatique et gnoséologique de la criminalistique.*